

Rahastonhoitajakoulutus

Mikroyhdistyksen tilinpito

21.3.2024

Sisältö

- Mikroyhdistyksen tilinpito
- Kolme tapaa tilinpitoon
 - Nykyinen tilinpitomalli
 - Vuosilaskelma –pohjainen
 - Avoin tilinpito
- Käyttöönotto

Mikroyhdistyksen tilinpito

Pienimmät yhdistykset, eli uuden terminologian mukaiset mikroyhdistykset voivat laatia kirjanpionsa yhdistyslain 37 a §:n ja sitä täydentävän, 30.6.2023 voimaan tulleen, mikroyhdistysten tilinpidosta annetun valtioneuvoston asetuksen (29.6.2023/887) mukaan.

Koskee yhdistyksiä, jotka

- **eivät harjoita liiketoimintaa** ja
- joiden saamien avustusten ja muiden tulojen yhteismäärät ovat **enintään 30 000 euroa** päättyneeltä ja sitä edeltäneeltä tilikaudelta
- joilla **ei ole pysyvää rahankeräyslupaa** – pienkeräyslupa voi olla

voivat halutessaan **soveltaa kevennettyä tilinpitoa tilikausilta**, jotka alkavat 1. heinäkuuta 2023 tai sen jälkeen

Mikroyhdistyksen tilinpito

Mikroyhdistyksestä säädetään sekä yhdistyslaissa että asetuksessa.

Linkki **yhdistyslakiin, katso 37 a §**

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1989/19890503>

Linkki **asetukseen 887/2023**, jossa tarkemmat määräykset tilinpidosta

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2023/20230887>

Mikroyhdistyksen tilinpito

- Kevennetyn tilipitomallin mikroyhdistys voi ottaa käyttöönsä määräämällä siitä yhdistyksen säännöissä tai **yhdistyksen kokous voi tehdä asiasta päätöksen**, johon sovelletaan yhdistyksen sääntöjen muuttamista koskevia vaatimuksia enemmistöstä ja kokouskutsusta
- Kuten kaikessa kirjanpidossa, myös uuden mallin mukaisessa mikroyhdistyksen tilinpidossa tarkoitus on **pitää erillään yhdistyksen tulot, menot, varat ja velat**.
- Näin ollen **yhdistyksen jäsenet** ja keskeiset sidosryhmät, kuten avustusten antajat ja viranomaiset voivat seurata yhdistyksen taloudenpitoa tehtäviensä hoitamisen edellyttämällä tavalla.
 - **klubien on pidettävä erillään hallintovarot ja aktiviteettivarat**

Mikroyhdistyksen tilinpito

- Tilinpidon jokaisen tapahtuman on perustuttava
 - rahalaitoksen tiliotteen tapahtumiin ja niitä vastaaviin laskuihin, kuitteihin, sopimukseen tai muuhun tositteeseen
 - tapahtumat on merkittävä tilinpitoon kassaperusteisesti aikajärjestyksessä ja ilman aiheetonta viivytystä
 - kaikista tapahtumista tulee käydä ilmi niiden sisältö ja ajankohta
 - lisäksi on jatkuvasti pidettävä ajantasaista luetteloa yhdistyksen varoista ja veloista
- Käteiskassa (jos aktiivisessa käytössä)
 - Asetuksessa (6-7 §) ohjeet kassakirjasta yksityiskohtaisia
 - Ei suositella käteiskassaa (pidetään vaihtorahakassa \leq 300 euroa)
 - Talleta tapahtumien jälkeen käteinen raha **heti** rahalaitoksen tilille

Kolme tapaa tilinpitoon

- 1 • Nykyinen tilinpitomalli
 - Kirjanpitolain mukaan kahden kertainen kirjanpito
- Vuosilaskelma –pohjainen 2
- Avoin tilinpito 3

Kolme tapaa tilinpitoon klubissa/yhdistyksessä

Nykyinen tilinpitomalli

1

Yhdistyslaki 37 a §:n 1. momentti

Yhdistyksen tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittava kirjanpitolain (1336/1997) mukaisesti.

Kirjanpitolain mukaan

- Yhdistyksen tuloslaskelma
- Tase
- Tilinpäätös
- Lain mukaan määräytyvät liitetiedot (yleensä mikroyritys)

Vuosilaskelma -pohjainen

Vuosilaskelma korvaa tilinpäätöksen.

2

- Hallinto- ja aktiviteetit samalla pankkitilillä helposti mahdollista toteuttaa
- Klubin hallitus päättää miten raportoidaan tilikauden aikana

Avoin tilinpito (Jäsenavoin)

Vuosikoonti korvaa tilinpäätöksen.

3

- Hallinto- ja aktiviteettitili erikseen pankissa tai erittelyt tehtävä
- Klubin jäsen voi pyynnöstä saada pankin tiliotteet nähtäväksi kuukausittain

- Jos klubi haluaa kevyemmän tilinpidon ottaa käyttöön pitää tehdä valinta joko Vuosilaskelma -pohjaisesta (2) tai Avoimesta tilinpidosta (3)
- Päätös pitää tehdä klubin kokouksessa tai säännöissä/sääntömuutoksena.

1

Nykyinen tilinpitomalli

- Tilinpito kirjanpitolain ja -asetuksen mukaan kahdenkertaisena
- Tilinpäätös voidaan laatia maksu- tai suoriteperiaatteen mukaan
- Tilinpäätös ja mahdolliset liitetiedot vaatimusten mukaan
- Avustuksen antaja tai toimivaltainen viranomainen voi kuitenkin edellyttää, että mikroyhdistys laatii kahdenkertaisen kirjanpidon, jolloin kevyempää tilinpitoa ei voi soveltaa
- Pysyvä **rahankeräyslupa** edellyttää klubilta kirjanpitolain mukaista tilinpäätöstä, mutta **pienkeräyslupaa ei edellytetä**

Mikroyhdistys: Vuosilaskelma tai Avoin

2

- **Vuosilaskelma -pohjainen**

- Ei vaadi syvällistä kirjanpidon osaamista, maksuperusteinen
- Helppo toteuttaa Excel-ohjelmalla
- Säästöjä ajassa ja rahassa: tilinpäätöstä ei tarvita
- Raportointi kauden aikana helppoa ja nopeaa
- Hallinto- ja aktiviteettitapahtumat on helppo pitää erillään ja selvittää

3

- **Avoin tilinpito**

- Ei vaadi kirjanpidon osaamista eikä Excel –ohjelmaa, maksuperusteinen
- Soveltuu aloittaviin yhdistyksiin
- Erityisesti huomioitava, että jäsenet voivat pyytää nähtäväksi kuukausittain tilinpidon
- Hallinto- ja aktiviteettitapahtumat pitää eritellä erilliseen laskelmaan tai oltava erilliset rahalaitoksen tiliotteet tapahtumista
- Suositus klubille: Vuosilaskelma –pohjainen

2 Vuosilaskelma - pohjainen

- Mitä on Vuosilaskelma –
pohjainen tilinpito?

2 Mitä on Vuosilaskelma -pohjainen tilinpito?

Uuden mikroyhdistys-termin lisäksi keskeinen uuden sääntelyn mukanaan tuoma käsite on **vuosilaskelma -pohjainen**.

- Yhdistyksen tilinpitoa pidetään vuosilaskelma -pohjaisena, kun yhdistyksen säännöissä määrätään, että tilejä **ei pidetä nähtävillä** vähintään kahden viikon ajan viimeistään kahden viikon kuluttua pyynnöstä

tai

- Vuosilaskelma –pohjaisen tilinpidon päätös voidaan tehdä sääntöjä muuttamatta myös **yhdistyksen kokouksessa** sääntömuutoksen edellyttämällä vaatimuksilla

2

Mitä on Vuosilaskelma -pohjainen tilinpito?

- Käytännössä kyse on siis yhdenkertaisesta kirjanpidosta, jossa taseen eristä pidetään erillistä kirjaa.
- Noudatetaan asetuksessa määriteltyä tuloslaskelmakaavaa
- Tilinpito perustuu pankin tiliotteen todentavaan aineistoon pohjautuen **maksuperusteisesti**. Tiliotteessa näkyvät tapahtumat yhdistetään kyseiseen kuittiin tai muuhun tositteeseen
- Käteiskassan käsittelystä asetus antaa tarkat ohjeet, jotka sisältävät tilitysvelvoitteen
- Tilinpäätöksen sijaan laaditaan **vuosilaskelma**. Sen tulee sisältää tuloslaskelman lisäksi omaisuus-, saatava-, velka- ja vastuuluettelon sekä niiden vähennykset ja lisäykset tilivuoden aikana liitetietoina

Mitä on Vuosilaskelma -pohjainen tilinpito?

2

Mikroyhdistyksen on määritettävä pääkirjanpitonsa tilit (pääkirjatilit) toimintansa luonteen perusteella.

Pääkirjatilejä ovat:

1) tuloslaskelmakaavassa esitetyt nimikkeet ja liiteluetteloissa edellytetyt tilit

2) avustuksen käytön ja rahankeräyksen seuraamiseksi tarvittavat tilit

Yhteys pääkirjanpidosta vuosilaskelmaan ja päinvastoin on oltava vaikeuksitta todettavissa.

TULOSLASKELMAKAAVA

Varsinainen toiminta

1. Tuotot

2. Kulut

a) Henkilöstökulut

b) Muut kulut

3. Tuotto-/Kulujäämä

Varainhankinta

4. Tuotot

5. Kulut

6. Tuotto-/Kulujäämä

7. Yleisavustukset

8. Tilivuoden ylijäämä (alijäämä)

Mitä on Vuosilaskelma -pohjainen tilinpito?

2

Esimerkki soveltamisesta

- Tuloslaskelmakaavaa voi soveltaa klubin omaan tilanteeseen
- Tärkeää on säilyttää numeroidut otsikot
- Kunkin numeroidun otsikon alla voi lisätä tilejä oman tarpeen mukaan

TULOSLASKELMAKAAVA

Varsinainen toiminta (hallinto)

1. Hallintotuotot

Jäsenmaksut

2. Hallintokulut

a) Henkilöstökulut

b) Muut hallintokulut

Kokouskulut

3. Hallinto Tuotto-/Kulujäämä

Varainhankinta (aktiviteetit)

4. Aktiviteettituotot

5. Aktiviteettikulut

6. Aktiviteetti Tuotto-/Kulujäämä

7. Yleisavustukset

8. Tilivuoden ylijäämä (alijäämä)

2 Mitä on Vuosilaskelma -pohjainen tilinpito?

Mikroyhdistyksen on laadittava **Vuosilaskelma**, joka sisältää tuloslaskelman sekä liitteinä omaisuus- ja saatavaluettelon, velkaluettelon sekä vastuuluettelon

- 1) omaisuus- ja saatavaluettelo
(esim. pankkitili(t), jäsenmaksusaamiset)
- 2) velkaluettelo (esim. maksamattomat laskut)
- 3) vastuuluettelo

Vuosilaskelma korvaa tilinpäätöksen

Vuosilaskelma ja tilinpitoaineisto on **säilytettävä kuusi vuotta** sen kalenterivuoden jälkeen, jota ne koskevat

Mitä on Vuosilaskelma -pohjainen tilinpito?

2 Omaisuus- ja saatavaluettelosta on ilmettävä yksityiskohtaisesti ryhmittäin luetteloituna ainakin:

- 1) hankintameno tai saatavan arvo
- 2) omaisuuden ja saatavien lisäykset ja vähennykset tilivuoden aikana
- 3) jäsenten maksuvelvollisuuteen liittyvien saatavien yhteismäärä sekä niiden lisäykset ja vähennykset tilivuoden aikana

Velkaluettelosta on ilmettävä yksityiskohtaisesti ryhmittäin luetteloituna ainakin:

- 1) velkojen määrä sekä niiden lisäykset ja vähennykset tilivuoden aikana
- 2) erikseen lainat ja sitoumukset hallituksen jäsenille

Vastuuluettelosta on ilmettävä yksityiskohtaisesti ryhmittäin luetteloituna ainakin vastuiden määrä sekä niiden lisäykset ja vähennykset tilivuoden aikana

3 Avoin tilinpito

- Mitä on Avoin tilinpito?

3 Mitä on avoin tilinpito?

Uuden mikroyhdistys-termin lisäksi keskeinen uuden sääntelyn mukanaan tuoma käsite on (jäsen)**avoimuus**.

- Yhdistyksen tilinpitoa pidetään (jäsen)**avoimena**, kun yhdistyksen jäsenellä on pyynnöstä oikeus saada tilinpito (pankin tiliotteet ja tositteet) nähtäväkseen kerran jokaiselta päättyneeltä kalenterikuukaudelta
- Tiedot pidetään nähtävillä vähintään kahden viikon ajan viimeistään kahden viikon kuluttua pyynnöstä

3 Mitä on avoin tilinpito?

- Avoin tilinpito on hyvä vaihtoehto silloin, kun yhdistyksen kirjanpito halutaan hoitaa kustannustehokkaasti talkootyönä ja ilman erillistä taloushallinnon ohjelmistoa.
- Tällöin yhdistyksen jäsenellä on oikeus saada tilinpito pyynnöstä nähtäväkseen kuukausittain vähintään kahden viikon ajan ja viimeistään kahden viikon kuluttua pyynnöstä.
- Tämä koskee jäsenavoimia mikroyhdistyksiä.
- Avoimena yhdistys voi luopua pääkirjatileihin pohjautuvasta kirjanpidosta kokonaan.
- Tilinpidon tulee pohjautua tiliotteeseen, jossa näkyvät tapahtumat tulee yhdistää asianmukaiseen kuittiin tai muuhun tositteeseen.
- Käteiskassan käsittelystä on annettu tilitysvelvoitteen sisältävät tarkat ohjeet. Suositellaan, ettei käteiskassaa oteta käyttöön.

3 Mitä on avoin tilinpito?

- Tässä avoimessa vaihtoehdossa **ei laadita tilinpäätöstä, vaan vuosikoonti**, joka sisältää mm. tiedot jäsenavoimuuden toteutumisesta tilivuoden aikana, rahaliikenteen määrän sekä käteiskassan saldon, omaisuus- ja saatavaluettelon, velkaluettelon sekä jäsenten maksuvelvollisuuteen liittyvien saamisten määrän.

3 Mitä on avoin tilinpito?

- Yhdistyksen kokousta varten on laadittava **vuosikoonti** tilinpidosta
- Vuosikoonti esitellään yhdistyksen kokouksessa
- Vuosikoonnissa on ilmoitettava ainakin:
 - 1) yhdistyksen nimi ja Y-tunnus
 - 2) vastuuvollisten nimet ja asuinpaikat
 - 3) selvitys tilinpidon jäsenavoimuuden toteutumisesta tilivuoden aikana
 - 4) tilit, joiden pitämiseen tilinpito tilivuoden aikana on perustunut
 - 5) kunkin tilin alku- ja loppusaldo tilivuoden aikana sekä tilin saldo yhdistyksen kokousta edeltävän kuukauden viimeisenä päivänä (pankkitilit: hallinto- ja pankkitilit erikseen)

3 Mitä on avoin tilinpito?

- 6) kunkin tilin ottojen ja panojen yhteisarvot sekä tilitapahtuminen lukumäärä taikka tiliotetiedot kokonaisuudessaan
- 7) omaisuus- ja saatavaluettelon, velkaluettelon ja vastuuluettelon saldot pääryhmittäin
- 8) jäsenten maksuvelvollisuuteen liittyvien saamisten yhteismäärä sekä niiden lisäykset ja vähennykset tilivuoden aikana
- 9) käteiskassassa olevien rahojen määrä tilivuoden lopussa

Vuosikoonti ja tilinpitoaineisto on **säilytettävä kuusi vuotta** sen kalenterivuoden jälkeen, jota ne koskevat.

Käyttöönotto Vuosilaskelma- pohjainen

- Mitä pitää tehdä, jos yhdistys päättää soveltaa Vuosilaskelma –pohjaista mikroyhdistyksen tilinpitoa?

Käyttöönotto – Vuosilaskelma -pohjainen

Vaihe 1: Edellytys mikroyhdistyksen tilinpidolle

- Enintään 30 000 euroa avustuksia tai tuloa ja ei liiketoimintaa
- Ei ole pysyvää rahankeräyslupaa (pienkeräyslupa voi olla)

Vaihe 2: Vuosilaskelma- pohjainen

- Valitaan Vuosilaskelma -pohjainen tilinpito eli vaihtoehto 2.

Vaihe 3: Yhdistyksen kokouksen kutsu

- Kutsu yhdistyksen kokoukseen, jonka kutsussa on päätösasiana Vuosilaskelma –pohjaisen tilinpidon käyttöönotto
- Tarkista kutsusta määritellyt menettelyt yhdistyksen säännöissä.
- Päätösehdotus kokoukselle – esimerkki seuraavalla sivulla

Käyttöönotto – Vuosilaskelma -pohjainen

Vaihe 4: Päätösehdotus yhdistyksen kokoukselle

Lions Club XXX on yhdistyslain mukainen mikroyhdistys, joka ottaa käyttöön jäsenavoimen tilinpidon Vuosilaskelma – pohjaisesti tilikaudelta 1.7.2023-30.6.2024 lähtien toistaiseksi. Tilinpito on yhdistyksen jäsenten nähtävillä kerran vuodessa siinä vuosikokouksessa jossa esitetään vuosilaskelma ja päätetään vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle.

Vaihe 5: Päätös yhdistyksen kokouksessa

- Päätös pitää tehdä kokouksessa sääntömuutoksen edellyttämällä tavalla
- Tarkista muutosmenettely yhdistyksen säännöistä

Kiitos
Tack
Thank You

Versiohistoria

- Versio 1.0
- Työryhmä Olli Pihjala, Arvo Puhakka ja Carita Lindström
- Lisäksi on saatu palautetta useilta henkilöiltä liiton valmennustyöryhmästä ja klubien lioneilta.
- Mikroyhdistyksen tilinpito lainsäädäntö on uusi eikä vakiintunutta kokemusta ole toistaiseksi saatavissa.
- Palautetta pyydetään lähettämään olli.pihjala@lions.fi

